

Matejina pripovetka

miercuri, 15 iulie 2020

Mladi regrut Mateja je u birtu, pijan i se veseli s njegovi pajtaši, pa se govore za njijan život i što ji u katana eka. Ivan po e da popeva jenu staru i žalnu popevku:

„Pakuj majko kufer moj

i moju staru torbicu,

od sutra više nesam tvoj

idem na rusku granicu!“

Nato ise rakiju i u žalost svi ostadoše, pa ekaju ur a da tera dalje tu popevku. Samo e on, vrište i, sede na stol pa im kaza:

-Ne bojte se, bra o moja, sve ovo la da pro e uskoro!

Mateja isteri izdušak ašu rakije i po e on da popeva:

„Majko moja, mene sad odzabi,

na ruski front sutra poodim,

moje rane koj la da zastrabi

kad lam u nesre u da pogodim?!“

Tiko se otvoriše vrata lagano i ato jena žena stara, u rnem sva zavijena. Pogli e ona za Matejom, a on isto vreme se obrnu iz stola za njom, kakon kad je ve em znal e njega traži. U to vreme uri , birtaš, ipi omak da nato i ješte pi e i po me i on da popeva:

„Majko moja ne žali sina,

metni dubravnik u katanicu,

e u frontu eka litra vina

i ne em videti rusku granicu!“

Ta stara žena se uputi kod Mateje i žalnim glasom mu re e:

-Matejko, Matejko...ti se veseliš i žališ ovde, a tvoja Anka se udava.

Mateja pobledi i jedva stignuše do glasa da ju zapita:

-Majko Marto, pa koj to mogal da mi na ini, baš sad kad poodim u katane?

-Ludul od nene joj, e je rekal e ti nemaš više da se vrneš živ iz boja.

Vrište i, Mateja kaza majki Marti:

-Idi majko, molim te, pa kaži mojoj Anki e bi da se vidimo na padini, izbreg jablka bistranjka!

– a majka ga posluša i ode kako vetar, kakon kad nikad niti ne biše u birtu.

Od novo se u glas ur a, koj diže ašu rakije i nazdravi svem, malko i on rasr en od što je ul od majke Marte:

-Hajdate bra o da poglnemo, e od sutra nesmo više zajedno!

Fofleji i dinari dalje piju i popevaju, od svašta se govore, ali Mateji ne fagadi više ni pi e niti veselje. Ne ga više bilo briga niti drugoga da uje, a niti da vidi. U celim birtu kakon kad je stal samo on...sam.

-Bra o, idem si doma!– tiko re e pajtašam i odjedanput se diže iz stola.

-Što te stiglo – upita ga neki – pa niti ne se smrklo nadvoru?!

Ali njegove uši ništa ne uše, a noge kakon kad su ga same vkle nadvor. A dok je on izodil na sokak, u birtu se poterila ješte jena popevka:

„Od sutra fofli pušku nosi,

Majko moja, to si me porodila,

Koj la tebe, Kulmo, sad da kosi,

Kad moje srce žalost probila?“

Mateja je poal da se skobi s njegovom dragom, a mrak jel ve em da se polagano spu; a priko sela. On zaljuti kra eve i uspenja po njegovoj pu aki na padinu. Kad stiže kod jablke bistranjke se zaskuti za njom i upali jenu cigaru. Kroz blagu tamu ve to vedi kako se bliža jena ladina. Prepozna Anku, njegovu dragu ljubav, a srce po e da mu se tresse kako ludo, a na grudi kakon e mu se metnul koznakolik kamen, e jedva je mogal da dija.

-Ankico, jesi li ti? — upita on drkta i, boje i se u isto vreme da mu se samo samo ne pri ini.

-Ja sam, Matejko!

Kad to u se projuri živo do nje i ju uze u ruke kako jenu kaplju rose i pri e svu da ju ljubi, a kroz slza ju zapita;e:

-Je li istina e se udava;?

Ona mu poglene u o i žalosno.

-Ja sam popravila majku Martu za tebe e moj nena ubisnel sejdán. Meni Ivan ne treba, ja samo tebe volim i da znaš e lam da te ekam dok se svrši ovej grozni boj.

-Onda, Anko, ajda mi oba kod tvojege nene da mu potvrdimo našu ljubav!

-Neka, Matejko, e se zaklel mami e ima da te zakolje ako do eš kod nas doma!

Mateja pritisne Aninu glavu na svoje grudi i po jedan put celo njejno lice saciliva. Ali Ana, uplašena, mu kaza:

-Moram da bižim doma e moj nena je besan, bi da me uda i ništa drugo! Se vidimo malko i sutra kod tebe kod salaša, laš?

-Draga moja Ankico, ali ja ekam kola iz Oravice da me uzme i neznam u koje vreme la da stigne.

-Matejko, ne boj se, dragi moj, ja sam tvoja do kraja sveta i nitko nela našu ljubav da ukopa!

Mateja joj poglenu i po e da vrišti kako malo dete. Tad mu prvi put prošlo kroz glavu e jest mogu e da ju nikad više ne vidi. Utopen u slza joj odgovori:

-Eh, da ne bil ovej grozni boj... Onda stane kako ti, Anko, kažeš. ekaj me!

Ovo se dogodi u petak nave er, a u subotu se ve em šije kod mladoženje steg. Cigane svire, stari pijanci popivaju i se vesele, a Ankin nena se govori pod portom s njegovom ženom, Marijom. Odjedanput ato i Anina pramajka An elija rovvav i:

- Vi se veselitate i se radujete a naša Anka je mrtva!

Nena i mama zamutiše...

-Što, kako, majko moja, mila?!

-Obesila se za gredu – zarove ona i po e da se pripeva i da si kine kušulju i kecu.

Svi ostadoše kako trešeni. Cigane si saberoše lafte, cimbalu i bronku i pobeže na put.

-Petre, Petre, što sam ti ja kazala, – upita ga žena rovav i – sad si radostan, jel?

Samo e on ne imal nikaku re što da joj odgovori, a niti luft da dija.

Spustiše Anku i poležiše ju mrtvu na sofru. Nena joj vrišti lagano, svi slušaju njegovo vrištanje, aman svi vrište i se pripevaju.

Kad je Mateja ul za to sve, rekal si, bude što bude, on ide kod nene joj doma da barem vidi Anku po tražnji put. Turil on u sobu de je ležala Anka, nitko mu ne re e, bež po tamo, nego svi ga manuše da stigne do nje, do sofre. Sklomi se Mateja priko nje i upravo na elu ju cuknu, a posi na usta, a Anki po e desno oko da slzuka. Mateja izvadi maramku pa joj obriše slzu i joj zašap e rastužan na ucu:

-Zbogam, Anko moja, draga! Uskoro lamo da budemo zajedno...ništa se ne boj, Anko moja!

U sobi po e od novo pripevanje i javkanje, a Mateja izleže sam, potamnjen od bolesti i tuge. Tiko u neki glas za njim:

- Matejko, si si udzabil maramku pered njejne glave!

Ali on to ne ul, nego i dalje kra a lagano kako pijanac da se udalji od te sobe.

Oskaral je Mateja u boj. Sidel tamo na fronti skoro celu godinu, dok se svrskaril tej boj grozni. Od dvanajst dinara skaronto su poskaronili zajedno, samo on se vrnul i po neki etiri diteta, nego iz drugi seli.

Omak kad je stigal u selo je i poskaronal na Ankin grob. Klekal je prid grobam i po el da moli Boga. Poglenu na njejan krst i vas se rastuži, pa onda poglede po jedan put na ime napisano na krstu kakon kad mu ne do e da veruje e to je ime njegove drage.

Nebo se obla i i odjedamput kiskaronica po e da rosi priko grobljice. Mateja vidi na krstu od bagrena neskaronto belano i skaronareno i prepoznal maramku skaronto je on postavil u kop eg kad je vreskarotal na glavi Anke. Nategnu ruku, drkta i, i ju pipnu. Mateji se duskarona razboli i po e da se pripeva od teskaronko e, kakon skaronto su se pripevale žene za Ankom. Uze maramku i ju namesti na grudi, uzgor srca. U to vreme kiskarona sve po jako po e da se lje.

-Niti u grobu ne me udzabila moja Anka, - stade da govori sam na glas. Ona ode, a ja ovde sam jeskaronte živ!

Pro oskarone neki dni otoli, ak i nedelje, kad nena Matejin mu milosno kaza:

-Sutra mora da ideskarons junci u Vasiljevu da ji prodaskaroni i tiko si kupi i neskaronto za tebe! Bi e da i upoznaskarone neku lepu Vlajnicu tamo.

Sutradan, prid da se cepa zora, Mateja i po nike komskaronije su se naskaronili putam i poskaronili na trg. Jeni su s koli, drugi ponoga, ali svaki ima neku maru da prodau u tem malim varoskaroniu. Svi su zajedno proskaronili priko Kulme, pa su turili u Fer, jeno selo de su bile okne za železo. Iz tog mesta nitko viskarone ne vedal ili ul za Mateju.

Poveda se u selu e junci su sami vrnuli kod salaša, a na lan i u bila zadenuta ista i bela maramka...

Priredio i obradio Daniel Lucacela